

Để du lịch Bình Phước phát triển trở thành ngành kinh tế mũi nhọn

NGUYỄN VĂN TRÂM*

Là tỉnh miền núi, trung du, đa dân tộc, thiên nhiên đã ban tặng cho Bình Phước khá nhiều tiềm năng phát triển ngành du lịch. Mặc dù chính quyền tỉnh đã thực hiện Quy hoạch phát triển cho ngành “Công nghiệp không khói” này từ nhiều năm nay, nhưng du lịch vẫn chỉ có ở dạng tiềm năng do còn nhiều hạn chế trong phát triển. Để ngành du lịch phát triển, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Bình Phước cần có quyết tâm chính trị cao trong thực hiện những giải pháp đồng bộ, sát hợp với thực tế.

Vị trí thuận lợi, tài nguyên phong phú đã tạo nền tảng cho ngành du lịch có thể phát triển mạnh

Về vị trí địa lý - kinh tế, Bình Phước thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, tiếp giáp Tây Nguyên - một trong những vùng đất có nhiều nét văn hóa truyền thống độc đáo; Đồng thời, có đường biên giới với Cam-pu-chia với 3 cửa khẩu chính là cửa khẩu Hoa Lư, cửa khẩu Hoàng Diệu và cửa khẩu Tà Vát. Hệ thống giao thông chính của Bình Phước nằm trên tuyến đường Hồ Chí Minh, đây là tuyến đường huyết mạch kết nối khu vực Tây Nguyên với khu vực đồng bằng sông Cửu Long. Nhờ vậy, tỉnh có rất nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế - xã hội cũng như kết nối các tuyến du

lịch với các điểm đến du lịch nổi bật của khu vực, như Đà Lạt, Thành phố Hồ Chí Minh và khu vực Đông Nam Á....

Tiềm năng du lịch của Bình Phước tuy không mang giá trị đặc biệt, song đều chứa đựng nét độc đáo bởi tài nguyên du lịch phong phú, có triển vọng hình thành các điểm du lịch hấp dẫn du khách. Cụ thể, môi trường sinh thái của Bình Phước đa dạng với những khu vực có cảnh quan thiên nhiên đẹp, hệ sinh thái còn được bảo tồn nguyên vẹn đều có khả năng phát triển thành các cụm, điểm du lịch, đặc biệt là du lịch sinh thái tại một số địa danh điển hình, như hồ Suối Cam, Trảng cỏ Bàu Lạch, khu vực Bà Rá - Thác Mơ, thác Dakmai, rừng nguyên sinh Tây Cát Tiên, Vườn quốc gia Bù Gia Mập..., và khu vực

sông Đồng Nai chảy qua tỉnh cũng có tiềm năng để phát triển loại hình du lịch du lịch sông nước, du lịch mạo hiểm...

Bình Phước có nhiều di tích lịch sử nổi tiếng gắn liền với 2 cuộc kháng chiến của nhân dân ta chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ đều có khả năng khai thác để phát triển cho sản phẩm du lịch văn hóa mang tính chất về nguồn, như khám phá chiến trường xưa, du lịch giáo dục truyền thống kết hợp với sản phẩm du lịch sinh thái... Đó là, khu Căn cứ Quân ủy Bộ Chỉ huy các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam Việt Nam, trụ sở Chính phủ cách mạng lâm thời Cộng hòa Miền Nam Việt Nam, di tích mộ tập thể 3.000

* Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Phước

Một góc khu du lịch núi Bà Rá (tỉnh Bình Phước)

ẢNH: TƯ LIỆU

người, di tích lịch sử cách mạng ở núi Bà Rá bao gồm nhà tù Bà Rá thời kỳ chống Pháp và nghĩa trang liệt sỹ thời kỳ chống Mỹ, sóc Bom Bo, Phú Riềng Đỏ - nơi thành lập Chi bộ Đông Dương Cộng sản Đảng, chùa Sóc Lớn, dinh tỉnh trưởng Bình Long, vườn cây lưu niệm bà Nguyễn Thị Định, đình thần Hưng Long...

Là tỉnh quy tụ 41 dân tộc anh em sinh sống, mang đậm nét văn hóa của vùng Tây Nguyên, đa phần dân tộc thiểu số nơi đây thường không thờ cúng tổ tiên mà họ thờ cúng theo tín ngưỡng dân gian, vạn vật đều có linh hồn,

như thần mưa, thần gió, thần mặt trời, thần lúa,... đã mang lại hàng trăm lễ hội lớn, nhỏ có thể xem đây là những nét văn hóa độc đáo, hấp dẫn khách du lịch đến với Bình Phước bởi chúng còn mang những nét nguyên sơ, chưa bị mai một nhiều trước cuộc sống hiện đại, hội nhập quốc tế. Các lễ hội nổi bật, như Lễ hội cầu mưa, Lễ hội miếu Bà Rá, Tết mừng lúa mới, lễ Tết Chol Chnăm Thmây, Lễ Giỗ Quốc Tổ Hùng Vương, Lễ hội phá bầu...

Đường biên giới chung với Cam-pu-chia đã tạo điều kiện thuận lợi cho tỉnh hướng tiếp

cận, khai thác thị trường du lịch quốc tế với các quốc gia lân cận Thái Lan, My-an-ma, Lào, Cam-pu-chia. Thực tiễn cho thấy, đây là thị trường du lịch có tốc độ tăng trưởng tương đối mạnh trong thời gian gần đây với loại hình du lịch caravan được ưa chuộng. Du lịch thương mại cửa khẩu cũng là một trong những thế mạnh của Bình Phước để phục vụ nhu cầu của khách nội địa từ các vùng lân cận.

Như vậy, tài nguyên du lịch Bình Phước phong phú, đa dạng và giá trị, đó là những điều kiện rất thuận lợi cho phát triển các sản phẩm

du lịch, như sinh thái, văn hóa - lễ hội, trải nghiệm... Xác định được những cơ hội, thế mạnh của tỉnh, thời gian qua Bình Phước đã tập trung huy động các nguồn lực để đầu tư phát triển du lịch theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh và Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Bình Phước giai đoạn 2010 - 2015 và định hướng đến năm 2020. Song, đến nay ngành du lịch của tỉnh vẫn chỉ dừng lại ở mức tiềm năng dù đã được đầu tư kết cấu hạ tầng giao thông, hệ thống điện lưới quốc gia cùng với cấp thoát nước, bưu chính viễn thông khá hoàn thiện phục vụ cho công nghiệp hóa, hiện đại hóa nói chung, phát triển cho ngành du lịch nói riêng và đang đầu tư một số công trình trọng điểm, cụm du lịch cấp quốc gia, tỉnh. Bởi vẫn tồn tại nhiều hạn chế cần khắc phục.

Còn đó những hạn chế

Đó là, giai đoạn vừa qua, hầu hết các kết quả đạt được về phát triển du lịch của tỉnh cơ bản đều thấp hơn nhiều so với chỉ tiêu đề ra, GDP của du lịch chiếm tỷ trọng rất nhỏ, không đáng kể so với tổng GRDP của tỉnh; công tác triển khai Quy hoạch phát triển du lịch chưa được đẩy mạnh, chưa cụ thể hóa; hoạt động đầu tư kết cấu hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch gặp nhiều khó khăn bởi nguồn

lực đầu tư huy động quá khiêm tốn. Thêm nữa, hiệu quả sử dụng vốn đầu tư chưa cao, tình trạng phân phối vốn đầu tư dàn trải vẫn tồn tại, gây khó khăn cho lựa chọn ưu tiên đầu tư ở một số dự án, công trình; hệ thống cơ sở lưu trú chưa phát triển, số cơ sở kinh doanh lưu trú du lịch đạt tiêu chuẩn ít; công tác bồi dưỡng nâng cao chất lượng nguồn nhân lực ít được chú trọng, hệ quả là nguồn nhân lực chưa từng bước thích ứng với yêu cầu kinh doanh, đội ngũ lao động trong ngành du lịch còn yếu về chất lượng, thiếu về số lượng.

Nguyên nhân của những hạn chế trên do: Tiềm năng về tài nguyên du lịch của tỉnh tuy đa dạng nhưng không thật sự độc đáo, nổi trội, có sức hút mạnh mẽ đối với du khách; phát triển du lịch chưa có sự tăng trưởng đột phá nên chưa thu hút được nhiều vốn đầu tư, dẫn đến doanh thu từ du lịch thấp nên không có tích lũy để tái đầu tư phát triển; nhận thức của các cấp, các ngành về phát triển du lịch, coi du lịch là ngành kinh tế quan trọng của tỉnh chưa đầy đủ, nhất quán; sự phối hợp các ngành chưa đồng bộ giúp thực hiện phát triển du lịch; việc cải cách thủ tục hành chính chưa thực sự tạo điều kiện cho hoạt động đầu tư và kinh doanh, một số cơ chế, chính sách hỗ trợ doanh

nh nghiệp du lịch triển khai thiếu đồng bộ; các hoạt động xã hội hóa về du lịch, phát triển du lịch cộng đồng và giữ gìn, bảo tồn và phát huy giá trị của môi trường du lịch tự nhiên, du lịch nhân văn chưa được chú trọng bởi các cấp, ngành có cách nhìn thiếu đầy đủ, chưa đúng về giá trị vô hình của tài nguyên du lịch tự nhiên và nhân văn.

Để du lịch phát triển trở thành ngành kinh tế mũi nhọn

Nhất quán với quan điểm *phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; du lịch chiếm tỷ trọng ngày càng cao trong cơ cấu GDP, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội* theo Quyết định phê duyệt “Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2020, tầm nhìn 2030” của Thủ tướng Chính phủ, tỉnh Bình Phước triển khai sát hợp với thực tiễn tại địa phương mình là phát triển du lịch phải bảo đảm tính xã hội hóa cao, bảo đảm sự hài hòa giữa lợi ích kinh tế và lợi ích xã hội, giảm dần sự chênh lệch giữa các vùng, miền của tỉnh. Nghị quyết Đại hội X của Đảng bộ tỉnh, nhiệm kỳ 2015 - 2020, đề ra mục tiêu phát triển du lịch: “Xây dựng kết cấu hạ tầng phục vụ ngành du lịch; tạo các sản phẩm du lịch độc đáo riêng có của tỉnh; kết hợp

du lịch về nguồn với du lịch tâm linh, du lịch sinh thái; kết nối các sản phẩm du lịch trong tỉnh với các vùng lân cận tạo thành tuyến du lịch thu hút du khách”.

Nhằm từng bước đưa du lịch phát triển thật sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, có đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh, Bình Phước cần tập trung vào một số giải pháp sau:

Một là, tập trung đầu tư hạ tầng và phát triển sản phẩm du lịch tại một số dự án du lịch trọng điểm của tỉnh, như khu du lịch văn hóa tâm linh núi Bà Rá, di tích Quốc gia đặc biệt Căn cứ Bộ Chỉ huy quân giải phóng miền Nam Việt Nam, khu du lịch trắng cỏ Bàu Lạch, Khu bảo tồn văn hóa dân tộc S'tiêng, Sóc Bom Bo... Mở rộng liên kết với các tỉnh trong khu vực, xây dựng các tuyến du lịch đặc thù tham quan Vườn quốc gia Bù Gia Mập, du lịch quốc tế qua cửa khẩu quốc tế Hoa Lư.

Hai là, đẩy mạnh công tác đào tạo cán bộ quản lý du lịch, các doanh nghiệp, dịch vụ trên địa bàn tỉnh. Hàng năm, tổ chức điều tra, khảo sát, đánh giá chất lượng nguồn nhân lực du lịch làm cơ sở để xác định nhu cầu, định hướng đào tạo đúng ngành, nghề về bảo đảm yêu cầu phát triển du lịch của tỉnh. Kiện toàn tổ chức bộ máy và nâng cao năng

lực quản lý nhà nước về du lịch cho phù hợp. Tăng cường sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành và các cơ sở đào tạo, doanh nghiệp du lịch trong tổ chức đào tạo, bồi dưỡng nhân lực du lịch.

Ba là, nhanh chóng ban hành các chính sách ưu đãi, miễn giảm thuế đối với các doanh nghiệp đầu tư vào các dự án đầu tư mới cho du lịch, cùng với Quy chế tổ chức và hoạt động. Xây dựng Quỹ hỗ trợ phát triển du lịch nhằm hỗ trợ kinh phí thực hiện một số chương trình, dự án cho các tổ chức, cá nhân hoạt động trong lĩnh vực du lịch trên địa bàn tỉnh, ưu tiên cho công tác quảng bá du lịch. Tạo điều kiện thuận lợi, môi trường thông thoáng, hỗ trợ và khuyến khích doanh nghiệp chủ động khai thác phát triển du lịch. Xây dựng cơ sở pháp lý, các quy định trong quản lý, quy hoạch du lịch. Thực hiện phát triển du lịch theo hình thức cộng đồng.

Bốn là, tranh thủ huy động các nguồn vốn đầu tư, kêu gọi xã hội hóa đầu tư. Huy động nguồn vốn đầu tư từ ngân sách Trung ương và địa phương cùng với các tổ chức xã hội khác để đầu tư xây dựng các dự án trọng điểm theo Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ X đã đề ra. Khuyến khích các doanh nghiệp tiếp cận nguồn vốn vay ngân hàng, vốn tín

dụng nhà nước để đầu tư nâng cấp, mở rộng dự án đầu tư hạ tầng kỹ thuật du lịch để phục vụ hoạt động ngành phát triển. Hỗ trợ đào tạo làm du lịch, hỗ trợ tiêu thụ các sản phẩm du lịch làng nghề để chuyển đổi sản xuất, sản phẩm phục vụ khách du lịch.

Nhằm đưa du lịch Bình Phước phát triển mạnh mẽ hơn trong thời gian tới, tỉnh rất cần nhận được sự trợ giúp từ phía Trung ương và các cơ quan hữu quan giúp cho ngành du lịch của tỉnh được hưởng một số cơ chế ưu đãi. Đó là: (i) Được hưởng các ưu đãi, chính sách hỗ trợ phát triển du lịch như các tỉnh Tây Nguyên. Bởi, Bình Phước có đặc điểm kinh tế, văn hóa, xã hội tương đồng với khu vực Tây Nguyên; (ii) Hỗ trợ về mặt tài chính, chuyên gia giúp Bình Phước xây dựng được sản phẩm du lịch đặc thù, có tính cạnh tranh cao trong khu vực; (iii) Ưu tiên cho Bình Phước được bố trí vốn để phục hồi các di tích lịch sử được xếp hạng nhưng đã bị hủy hoại bởi con người và thời gian; được sưu tầm, trùng tu, tôn tạo các di tích lịch sử đã bị xuống cấp; được phục hồi các sinh hoạt văn hóa truyền thống, tái hiện các sinh hoạt văn hóa truyền thống của đồng bào 41 dân tộc anh em đang sinh sống tại Bình Phước■